

УДК 82-1 =111 "17/18"

**Кіс О. Я.,
студент,
Дрогобицький державний педагогічний університет
ім. Івана Франка»**

**Сирко І. М.,
кандидат філологічних наук, доцент, доцент
кафедри практики англійської мови та методики її навчання,
Дрогобицький державний педагогічний університет
ім. Івана Франка**

ІСТОРИЗМ АВТОРСЬКОГО МИСЛЕННЯ РОБЕРТА САУТІ

Типовою рисою романтичної картини світу Роберта Сауті є її помітно виражений історизм. Художнє осмислення історії Р. Сауті розпочав ще на початку своєї творчості і не полишав упродовж усього життя. Це підтверджує різноплановість мотивів його творів: боротьба з тиранією, нескінченні конфлікти між знаттю і простим людом, протистояння монарха і його підлеглих та ін. Жорстокість влади і нескінченні кровопролиття змусили поета вкотре переосмислити історичний шлях свого народу, провести паралелі між минулим та

сучасним, змалювати найбільчіші проблеми своєї країни (див. [2, с. 481]).

Важливою рисою творчості Р. Сауті є відвага описувати поразки Британії у Столітній війні, мужність сумніватися у низці її славетних перемог, заявляти про претензії Англії на відкриття Нового Світу тощо. У своїй поемі «Медок» поет зробив це настільки реалістично, що йому закинули спробу «принизити честь Америки й репутацію Колумба, пропонуючи образ якогось вельського принца Медока як першовідкривача Нового Світу» [3, с. 44]. Цей закид підштовхнув Сауті до висновку про те, що авторів історичного твору варто ретельно дотримуватися фактів, на яких побудовані і сюжетна лінія, і найдрібніші деталі. Він запровадив широкі коментарі до поем, у яких не тільки згадував численні історичні і культурологічні джерела, якими послуговувався при створенні образів і картин, але й цитував їх.

На окрему увагу у творчості митця заслуговують згадки про знані історичні особистості. Так, наприклад, доволі різноплановим є образ англійського короля Генріха V, якого, з одного боку, боготворили англійці, а з іншого – ненавиділи французи. Власне тому монарх зображений водночас і як хоробрий воїн, захисник: «*Brave in battle, / Savage in conquest, their victorious king*» [4, с. 79], і як жорстокий завоювальник: «*I constantly thought about what the heart of Henry, / No matter how cruel it was, had to feel*» [4, с. 81].

Детальний аналіз творчості поета дає підстави стверджувати, що Сауті усвідомлював суб'єктивність історії. Багатьом його поемам притаманна поліваріантність істини (представлення одного і того ж явища з різних точок зору). Нагадаємо, що теза про неоднозначність історичної істини підтримується багатьма вченими: «те, що ми називаємо історією, не обов'язково істина. Історія, насправді, є лише розповіддю, яка включає деякі події і персонажів» [3, с. 168]. Відтак, описуючи різні точки зору стосовно тієї чи іншої історичної постаті, події чи факту, автор не боявся прямолінійності. Він нещадно критикував тодішніх королів Франції та Англії і був на боці обуреного простого народу: *What do I care who wears the crown of France? / Does Richard have it or does Charles have it? / They reap the fruits of glory – they own the loot – / And we pay – we bleed! – The sun would shine as joyfully, / The rain from the sky would fall in season, / Even if none of these crowned intruders were there* [4, с. 302].

У контексті аналізу історизму, як елементу романтичної картини світу Р. Сауті, доречно згадати його поему «Вот Тайлер». Описуючи Селянське повстання 1381 року, поет наводить приклад збурення англійців проти влади й тиранії монарха. Учасники повстання для нього

– не грабіжники й мародери, а борці за справедливість: «*Remember my word, friends: we rise for freedom: / Justice must be our guide: let no one dare / Plunder in confusion*» [4, с. 206].

Автор також паралельно згадує повстання французів проти короля у Французькій революції, що спонукає до висновку про те, що Сауті властиво шукати в історичних подіях закономірності і знаходити у них схожість, зумовлену конкретними чинниками. Власне «у цьому реалізується історизм його мислення, який має бути відділений від об'єктивного факту звернення до історичної теми та зацікавленості у минулому, адже історизм передбачає розуміння історичної мінливості дійсності, поступового розвитку суспільного порядку, першопричин зміни суспільних форм» [1, с. 156].

У підсумку зазначимо, що Роберт Сауті дуже рідко задіює образи без реальних історичних прототипів, а сюжети його творів практично завжди збігаються з хронологією і ходом конкретних історичних подій. У цьому аспекті творчість поета нагадує документальний матеріал, що, на нашу думку, підтверджує наміри митця використовувати поезію для написання в майбутньому ґрунтовних історичних праць.

Література

1. Корнільєва Л. Романтична картина світу у поетичній творчості Роберта Сауті та художній історизм як її концептуальна домінанта. Харків : Планета-Принт, 2018. 316 с.
2. Сауті Р. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2006. Т. 2: Л-Я. С. 481.
3. Abrams M. H. English Romantic Poets: Modern Essays in Criticism. Oxford : OUP, 1995. 496 p.
4. The Complete Poetical Works of Robert Southey, LLD, Collected by Himself. New York : Appleton & Co, 1820. 445 p.